

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

List do Ludwika Bulewskiego

Michaił Bakunin

Michaił Bakunin
List do Ludwika Bulewskiego
30 lipca 1869

chomikuj.pl

pl.anarchistlibraries.net

30 lipca 1869

Nota redakcyjna

Ludwik Bulewski (1824-1883) - Polski działacz niepodległościowy, należał do grupy radykalnych demokratów. W 1864 r. wraz gen. Józefem Hauke-Bosakiem i Leonem Zienkowiczem utworzył Ognisko Republikańskie Polskie. Stało się ono Sekcją "Alliance Universelle Republicaine" - organizacji utworzonej przez Mazziniego ale opanowanej później przez Bakunina. Poglądy Bulewskiego dobrze oddaje tytuł wydawanego przez niego pisma: "Rzeczpospolita Polska Federacyjna, Demokratyczno-Socjalna wpośród Stanów Zjednoczonych Słowiańszczyzny i Ludzkości". Bakunin poznał go w 1862 roku. List napisany w języku polskim. Tekst za Bakunin Oeuvres complete (CD). Publikacja w wersji elektronicznej: Anarchistyczne Archiwa 2005.

Genewa 30 Lipca 1869.

Mój kochany Bulewski,

Nie mogę tylko powinszować ci odwagi jakiej dajesz dowód, podnosząc pośród tych wszystkich miernot i tylu blag świata politycznego, starą i szczerą chorągiew demokracji polskiej.

Moje współczucie, za moją słabą współpracę należą ci się przeprosiny. Ty przynajmniej nie wątpieś o moim najgorętszym życzeniu widzenia Polski. Pragnę wskrzeszenia i odbudowania twojej ojczyzny; najpierw i przede wszystkim jako wymiaru sprawiedliwości i dla tego, że wiem, że Polska niepodległa i wolna jest pierwszym warunkiem wyzwolenia Słowiańszczyzny...

Wyzwolenie Polski będzie przyczyną rozbicia natychmiastowego przekłętego caratu, którego dziki despotyzm nas gniecie i nas wszystkich razem bezcześci, a którego upadek nieomylnie będzie hasłem do wyzwolenie zupełnego i prawdziwego, politycznego, ekonomicznego i społecznego wszystkich ludów rosyjskich i nierosyjskich które się tam znajdują skute.

Wasz program zapowiada nam pismo szczerze socjalne. Pozwól mi więc raz jeszcze powinszować ci. Bo czymże jest socjalizm, jeśli nie całą sprawiedliwością, nie zupełną wolnością, jeśli nie całą ludzkością zwróconą masom ludowym; masom, które praca rąk swoich ożywia świat, a które dotąd w zamian nic nie dostają, tylko niewolę i nędzę. Oto, godzina sprawiedliwości historycznej, tak długo wzywana na próżno przez te miliony stworzeń cier-

piących, eksploatowanych, uciemiężonych, męczonych, nadchodzi; termin ten jest bliskim.

Miliony pracowników dotąd byli niczym, odtąd będą wszystkim. Wszelkie klasy eksploatujące sprowadzone zostaną do nicości, i biada tym, którzy na wówczas nie będą umieli pracować, bo umrą z głodu wedle słów św. Pawła, który powiada: że każdy kto nie pracował nie powinien jeść.

Jestem głęboko przekonany, kochany przyjacielu, że Polska, tak jak wszystkie inne kraje świata, może być zbawiona, tylko przez rewolucję socjalną.

Michał Bakunin